

Foto Oldřich Skácha

Velice vítám tuto publikaci o pozoruhodném životě Václava Havla, mého drahého přítele a výjimečného člověka. Prezident Havel patřil mezi osobnosti, s nimiž mě pojilo blízké pouto, jak o tom svědčí naše setkání a bohatá komunikace zachycená i v této knize. Havel zasvětil život své zemi a lidem. Byl srdcem umělec a v politice se prosadil především bojem za svobodu českého lidu, který vyvrcholil sametovou revolucí v roce 1989. Po nastolení demokracie pak prokazoval svoji oddanost zemi příkladným vedením nového státu. Byl dokonalým ztělesněním mé představy o ideálním politickém vůdci.

Jak popisuje tato kniha, považoval jsem ho za upřímného a čistého člověka s integritou. Ukázal, že je možné být čestným politikem a prosazovat politiku založenou na hodnotách. Jako prezident se držel svých morálních zásad a zůstal skutečným obhájcem lidských práv a svobod všude ve světě, včetně našeho tibetského lidu.

Měl jsem tu čest být u něj hostem v roce 1990, krátce poté, co se ujal vedení své země. Pozvání bylo jistě gestem solidarity, ale věřím, že bylo také součástí jeho snahy přinést českému lidu duchovno po desetiletích deprivace. Naše rozhovory a jeho touha obohatit své duchovní poznání, částečně i prostřednictvím naší meditační praxe, mi ukázala, jakou váhu přikládal duchovní obrodě.

S vědomím, že jeho prezidentský mandát je časově omezen, zajistil, aby jeho úsilí o budování lepšího světa mohlo pokračovat. Proto založil Forum 2000, které každoročně zve lidi k debatám globálního významu a nabízí cestu vpřed. Jak uvádí tato kniha, prezident Havel chtěl, aby se Forum 2000 stalo platformou pro ty, kteří chtějí hledat „společné duchovní a morální hodnoty, jež spojují různá náboženství a kultury“. Měl jsem tu čest být na první konferenci v roce 1997 a zúčastnil jsem se i několika následujících.

V této knize je popsána i moje vlastní cesta a myšlenky a je v ní poukázáno na současnou situaci tibetského lidu. Ať už cestuji kamkoli, vždy se snažím dostat svým čtyřem základním závazkům: podporovat lidské hodnoty, náboženskou harmonii, staré indické zásady soucitu a srdečnosti, a také uchovat jedinečné kulturní a náboženské dědictví Tibetu. V mnoha ohledech jsou to právě tyto hodnoty, které si spojuji s prezidentem Havlem.

2. května 2023

Jeho Svatost čtrnáctý dalajlama

Když jsem v roce 1990, na samém začátku svého prvního prezidentského období, vítal v Praze nejvyššího duchovního představitele tibetského národa, způsobil jsem tím trochu zmatek – za pozvánkou pro Jeho Svatost údajně stál můj nedostatek politických a diplomatických zkušeností. Riskovat zhoršení vztahů mezi Československem a mocnou Čínou, to mnohým připadalo jako nehorázná lehkomyšlnost. Od té doby už ovšem Jeho Svatost navštívila naši zemi několikrát a Peking nám zatím válku nevyhlásil.

Pořád však posloucháme, že bychom se neměli vměšovat do věcí, do kterých nám nic není, že ten problém vůbec nechápeme a že Česká republika a Tibet nemají nic společného. Je to stejný přístup, za který český národ již nejednou draze zaplatil ztrátou svobody. A pořád se drží při životě. Copak se nikdy nepoučíme? Na rozdíl od některých svých kritiků se domnívám, že kdyby Česká republika nemohla vyvážet část zboží do Číny, bylo by to jen proto, že nás předběhla konkurence, ne vinou našich přátelských vztahů s exilovou vládou v Tibetu nebo proto, že dáváme přednost respektu k lidským právům před momentálními obchodními zájmy.

Proč by se největší asijská velmoc měla bát Jeho Svatosti dalajlamy, který nevelí žádnému vojsku? Mohu osobně dosvědčit (i když mě to zas a znovu fascinuje), že autokratické politiky, za nimiž stojí celý státní aparát včetně armády, vždycky vytočí, když se jim někdo postaví, ač není ozbrojený ničím jiným než vírou v pravdu a nenásilí.

Jsem přesvědčen, že touha po svobodě je jedním ze základních znaků lidské povahy. Žádný politik na světě nesmí tuble skutečnost přehlížet. Boj násilnými prostředky za svobodu lze možná dočasně zarazit, ale nikoli zničit.

Václav Havel